

Editors' Foreword

At first glance, the present issue of *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica* may appear remarkably diverse. The studies take us across different historical periods, geographical settings, and academic disciplines: from the memory of ancient Jerusalem to the history of the Korean ecumenical movement and from the historical traumas of Central Europe to the question of reconciliation in post-genocide Rwanda. Despite the diversity of topics, however, the contributions are connected by a common question: how do the experiences of the past continue to live on in the memory of individuals and communities, and what paths may lead towards healing or reconciliation?

The authors approach this broad field of inquiry through different methods and perspectives. Some examine the relationship between memory and identity through the interpretation of biblical texts, while others explore the possibilities of reconciliation through the analysis of historical events or ecclesiastical processes. Several studies also demonstrate that coming to terms with the wounds of the past is not merely a task for historians or social scientists but a theological challenge as well.

As a reader, I was also surprised by the many different contexts in which the question of memory emerges throughout this volume. The biblical interpretation of the trauma of the Babylonian exile, the legacy of the Beneš Decrees, the ecclesiastical experiences of the communist period, and the processes of healing within Rwandan society all remind us that the past never remains simply in the past. It continues to live on in our communities, institutions, and ways of thinking, often shaping the decisions we make in the present.

Several studies are devoted to questions of ecumenism and interreligious dialogue. These contributions do not present an idealized picture of the possibilities of Christian unity; rather, they reveal its historical difficulties, conflicts, and achievements. Examples

of dialogue among Orthodox, Catholic, Protestant, and other Christian traditions remind us that mutual understanding is rarely the result of spectacular events. It is much more often a long process requiring patience and self-criticism. Several contributions in this issue are related to questions raised during the international conference *Healing of Memories*, held at the Faculty of Reformed Teacher Education and Music of Babeş–Bolyai University in Cluj-Napoca between 21 and 23 September 2025.

Alongside historical and social questions, the volume also addresses themes that are directly connected to personal human experience. The relationship between trauma and spiritual care, theological interpretations of serious illness, and psychological perspectives on intimate relationships all remind us that theology ultimately deals not with abstract concepts but with people – people who carry losses, seek answers, and strive to find hope in different situations of life.

It is a particular pleasure for us that the contributors to this volume come from several countries and represent different ecclesiastical traditions. Their work is a fine example of the openness and commitment to scholarly dialogue that our journal regards as a fundamental value.

It is the hope of the editorial board that these studies will not only enrich scholarly discussion with new insights but also invite readers into dialogue. The volume raises a number of questions that extend far beyond the narrower field of theology: how do we remember, how do we relate to the legacy of the past, and what responsibility do we bear for one another in a diverse and often divided world?

The Editorial Team

Szerkesztői köszöntő

A *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica* jelen száma első pillantásra rendkívül sokszínűnek tűnhet. A tanulmányok különböző korokba, földrajzi terekbe és tudományterületekre vezetnek el bennünket: az ókori Jeruzsálem emlékezetétől a koreai ökumenikus mozgalom történetéig, a közép-európai történelmi traumáktól a ruandai népirtás utáni megbékélés kérdéséig. A témák változatossága ellenére az írásokat mégis összeköti egy közös kérdés: miként élnek tovább a múlt tapasztalatai az egyének és közösségek emlékezetében, és milyen utak vezethetnek a gyógyulás vagy a kiengesztelődés felé.

A szerzők eltérő módszerekkel és eltérő nézőpontokból közelítenek ehhez a problémakörhöz. Van, aki bibliai szövegek értelmezésén keresztül vizsgálja az emlékezet és az identitás kapcsolatát, mások történelmi események vagy egyházi folyamatok elemzésével keresik a megbékélés lehetőségeit. Több tanulmány arra is rámutat, hogy a múlt sebeinek feldolgozása nem csupán történelmi vagy társadalomtudományi feladat, hanem teológiai kihívás is.

Engem olvasóként is meglepett, hogy az emlékezet kérdése milyen sokféle összefüggésben bukkan fel a kötet tanulmányaiban. A babiloni fogság traumájának bibliai feldolgozása, a Beneš-dekrétumok utóélete, a kommunista időszak egyházi tapasztalatai vagy éppen a ruandai társadalom gyógyulási folyamatai mind arra emlékeztetnek bennünket, hogy a múlt soha nem marad pusztán múlt, hanem tovább él közösségeinkben, intézményeinkben, gondolkodásunkban, s gyakran a jelen döntéseit is alakítja.

Több tanulmány is az ökumené és a vallásközi párbeszéd kérdései köré szerveződik. Ezek az írások nem idealizált képet rajzolnak a keresztény egység lehetőségeiről, hanem bemutatják annak történelmi nehézségeit, konfliktusait és eredményeit is. Az ortodox,

katolikus, protestáns és más keresztény hagyományok közötti párbeszéd példái arra figyelmeztetnek, hogy a kölcsönös megértés ritkán látványos események eredménye, így sokkal inkább hosszú, türelmet és önkritikát igénylő folyamat. E szám több tanulmánya a 2025. szeptember 21–23. között Kolozsváron a BBTE Református Tanárképző és Zeneművészeti Karon tartott *Healing of Memories* nemzetközi konferencia során felvetett kérdésekhez kapcsolódik.

A történelmi és társadalmi kérdések mellett a kötet olyan témákat is tárgyal, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az ember személyes tapasztalataihoz. A trauma és a lelkipozítás összefüggései, a súlyos betegség teológiai értelmezése vagy a párkapcsolati működés pszichológiai kérdései mind arra hívják fel a figyelmet, hogy a teológia végső soron nem elvont fogalmakkal, hanem emberekkel foglalkozik. Olyan emberekkel, akik veszteségeket hordoznak, válaszokat keresnek, és reményt próbálnak találni életük különböző helyzeteiben.

Külön öröm számunkra, hogy a kötet szerzői több országból és különböző egyházi hagyományokból érkeznek. Munkáik jól példázzák azt a nyitottságot és tudományos párbeszédkészséget, amelyet folyóiratunk alapvető értéknek tekint.

Szerkesztőségünk reménye szerint e tanulmányok nemcsak új eredményekkel gazdagítják a szakmai diskurzust, hanem az olvasót is párbeszédre hívják. A kötet számos olyan kérdést vet fel, amelyek messze túlmutatnak a teológia szűkebb területén: hogyan emlékezünk, miként viszonyulunk a múlt örökségéhez, és milyen felelősséget hordozunk egymás iránt egy sokszínű és megosztott világban.

A szerkesztők